

ZWART FRONT, Nederlandse fascistische partij, op 5 mei 1934 door **Arnold Meijer** in Oisterwijk (Noord-Brabant) opgericht als voortzetting van de zuidelijke afdelingen van de **Algemeene Nederlandsche Fascistenbond**.

Zwart Front was een typische representant van het rapailleachtige op Italië en de **Action française** geïnspireerde **fascisme**. Deze kleine partij slaagde erin de aandacht te trekken door voortdurend allerlei echte en vermeende schandalen in regeringskringen en in het Noord-Brabantse bedrijfsleven op scherpe wijze aan de orde te stellen. Daarbij onderscheidde deze partij zich van de voornaamste concurrent de **Nationaal-Socialistische Beweging** (NSB) door een zeer grof antisemitisme. Een

ander opvallend verschil met de NSB was de radicale Groot-Nederlandse gezindheid: de vereniging eventueel door middel van geweld van Nederland met Vlaanderen en Frans-Vlaanderen in één fascistische staat. Vooral vanaf 1936 werd dit Groot-Nederlandse standpunt gepropageerd. In dat jaar en in de beide volgende jaren werden de **Vlaamsch Nationale Landdagen** van het **Vlaamsch Nationaal Verbond** (VNV) bijgewoond. Vanaf 1937 bezocht een afvaardiging van Zwart Front ook de **IJzerbedevaart**, waar Meijer zich onomwonden voor de verwezenlijking van **Groot-Nederland** uitsprak. Het weinig uitgesproken antisemitisme van het VNV werd echter door het Zwart Front betreurd. In 1938 en 1939 werd ook deelgenomen aan het **Vlaams Nationaal Zangfeest** en in 1939 aan de herdenking van de **Guldensporenslag**. Van 12 tot 16 augustus 1939 werd samen met een afdeling van de **Werfbrigade** onder leiding van **Herman van Ooteghem** een **Dietsch Oogstkamp** in Oisterwijk georganiseerd. De 'Bourgondische' oriëntering van het **Verdinaso** werd uiteraard scherp door Zwart Front bestreden. Toen **Flor Grammens** in 1938 in de gevangenis terecht kwam verklaarde Zwart Front zich met hem en zijn actie solidair. De econoom **Eugène van Wessem** schreef regelmatig over de V.B. in het partijblad *Zwart Front*. Daarnaast publiceerden ook **Gijsbertus Becker** en **Bert van Zuylen** over Vlaamse onderwerpen. Van Wessem onderhield contacten met Grammens, **Frans Daels**, **Wies Moens** en **Karel Waternaux**. Omdat Zwart Front over slechts enkele duizenden leden beschikte en bij de parlementsverkiezingen van 1937 amper 8000 stemmen verwierf, was deze partij voor het VNV natuurlijk niet erg interessant; bovendien wilde het VNV door een al te innige samenwerking met Zwart Front de goede contacten met de NSB niet verspelen.

In april 1940 werd Zwart Front door Meijer opgeheven en vervangen door het breder opgezette **Nationaal Front**.

LITERATUUR: A. Meijer, *Wat wil Zwart Front?*, z.j.; – id., *Alles voor het vaderland*, 1946; – L.M. Joosten, *Katholieken en fascisme in Nederland 1920-1940*, 1964; – G.R. Zondergeld, *Een kleine troep vervuld van haat. Arnold Meijer en het Nationaal Front*, 1986; – H. Schippers, *Zwart en Nationaal Front. Latijns georiënteerd rechts-radicalisme in Nederland 1922-1946*, 1986; – A. van den Oord, 'De bezem erdoor... De aanhang van het volksfascisme in Oisterwijk', in Th. Cuijpers (red.), *Zorgvolle Tijden. Oorlogsjaren in Oisterwijk*, 1991, p. 5-26; – id., 'Tegen de 'baantjesgasten' van de staat. Collectieve acties van het volksfascisme Zwart Front in Oisterwijk tijdens de jaren dertig', in *Noordbrabants Historisch Jaarboek*, jg. 11 (1994), p. 11-40.

GJALT R. ZONDERGELD